

BGE KVIK Idegenforgalmi Szakkönyvtár

Beszámoló a 2023. évről

A KVIK Idegenforgalmi Szakkönyvtár a szolgáltatásai fejlesztése mellett elvégezte dokumentumainak teljeskörű állományellenőrzését is.

Az állományellenőrzés 2023 május és október között zajlott, 30.968 db dokumentum leltározása történt meg az egyedi nyilvántartások szerint. Az ellenőrzés során felmerült hiány 30 db könyv volt, hiányuk a szabadpolcos tárolásnak és hozzáférésnek köszönhető és bőven alatta van a rendelet által meghatározott káló szintjének.

Az olvasók számára továbbfejlesztette szolgáltatásait és a Karral együttműködve új szolgáltatást vezetett be a szakdolgozatók számára:

- a 2022 végén indult „Foglalj könyvtárost” programot továbbfejlesztette, több kollégát bevonva sokkal több időpontot adva a hallgatóknak
- a szakdolgozati kurzust felvevő turizmus-vendéglátás szakos hallgatók számára könyvtári órákat tartott hibrid formában
- honlapján fejlesztette az idegennyelvű cikkbibliográfiát
- kibővítette a kutatástámogató szolgáltatásait

Kóger Dóra Herczeg Renátával, a KVIK Kari Könyvtár könyvtárosával cikket írt „A témakutatástól a záróvizsgáig – A BGE KVIK könyvtárak szerepe az egyetemi hallgatók tanulmányainak támogatásában” címmel. A szakcikk a TMT a70. évf. 4. számában jelent meg 2023 decemberében.

Belső képzést szervezett a KVIK könyvtárosai számára, így bővítve a statisztikai adatbázisok használatával kapcsolatos ismereteiket.

2021 októberében a BGE könyvtárainak összefogásában elkezdődött minőségfejlesztésben a könyvtár munkatársai is részt vettek, több munkacsoport tagjai is voltak. Az egész évben zajló munka 2024-ben fejeződik be, célja a minősített könyvtári cím elnyerése.

A BGE stratégiájához kapcsolódóan a könyvtár vezetője a ViVa nagykovet, Pataki-Juhász Attila közreműködésével workshopot szervezett a KVIK könyvtárak munkatársai számára. A workshopon ismertetésre kerültek a stratégia fő pillérjei a hozzá kapcsolódó területekkel. Kiemelt cél volt a könyvtárak támogatói szerepe és hozzájárulása a célok eléréséhez. Minden kolléga számára egyértelművé vált, hogyan, milyen kompetenciákkal tud bekapcsolódni a stratégia céljainak elérésébe.

Az év második felében több alkalommal találkoztak a Tudományos Rektorhelyettes alá tartozó szervezeti egységek munkatársai. A workshopon és csapatépítésen meghatározták, hogyan tudnak együttműködni a feladatok végzésében.

Szakmai feladatok ellátása

Könyvtári szolgáltatások minőségének biztosítása, fejlesztése

A könyvtár a megszokott nyitvatartás mellett várta az olvasóit, miközben igyekezett a helyben elérhető és online szolgáltatásait is bővíteni. Együttműködve a Kari Könyvtárral könyvtári órákat tartott a kutatómódszertan tantárgy keretében. A jelenléti órák a könyvtár olvasótermében zajlottak nagy érdeklődés mellett.

Népszerű szolgáltatássá vált az előző év őszén kezdett „Foglalj könyvtárost”, melynek keretében témakutatáshoz, hivatkozáskészítéshez kérhetnek az olvasók személyes segítséget. A honlapon elérhető online alkalmazásban ki lehet választani a témakutatás, adatbázis használat és hivatkozáskészítés témaköröket, majd helyszín, időpont és könyvtáros is választható. A hallgatóknak lehetősége van a témakör pontos leírására is, így jobban fel tud készülni a kolléga.

Az oktatók számára továbbra is elérhető a tematikus havi témafigyelés és az igény szerinti témakutatás havi rendszerességgel vagy esetenkénti kérésre.

A szakemberek, a kutatók és a hallgatók részére továbbra is építi a Könyvtár által előfizetett napilapok és hetilapok sajtófigyelését, folytatta a sajtófigyelés archívum részének digitalizálását is. Honlapján folyamatosan frissíti a Tudástárat.

Képzések, továbbképzések

Csapó Levente ősszel elkezdte az ELTE 3 féléves Adatgazdász szakirányú továbbképzését, melynek első félévét sikeresen zárta. Az első félév tandíját a BGE fizette, a további költségeket a kolléga állja.

Csapó Levente Bakonyi Andreával közösen belső továbbképzést tartott a KVIK könyvtárosai számára. A továbbképzés során a kollégák megismerkedtek az előfizetett és a szabadon elérhető statisztikai adatbázisok tartalmával és a keresési technikákkal. Az ismeretek segítik a szaktájékoztatót és kutatástámogatást.

Kóger Dóra az év során több mesterséges intelligenciával foglalkozó konferencián és workshopon vett részt, ezzel bővítette ismereteit, amit kiválóan tud hasznosítani a használóképzés és a kutatástámogatás során.

Kutatástámogatás

A Turizmus Tanszék számára Kóger Dóra végzi az MTMT támogatást, személyes és online konzultációval segíti az oktatók kutatómunkáját, elkészíti a közlemények és az idézések rögzítését az

MTMT rendszerében. Az év során több Vendéglátás Tanszékhez tartozó kolléga MTMT támogatását is átvette a Kari Könyvtártól, elsősorban az idézettségek rögzítésében vállalt nagy munkát.

A Könyvtár támogatást nyújt a publikálás segítésében is. Egyéni konzultációk mellett a Kari Könyvtárral együttműködve a folyóiratokról a táblázatot, a publikálási lehetőségekről és a szerzői profilokról a bemutatót a Kar intranet oldalán frissítette.

A Turizmus-Vendéglátás Intézet felkérésére a könyvtár vezetője részt vett a tavasszal tartott Publikálás Szimpóziumon. A workshopon a folyóirat választásról, témakörökről Open Access lehetőségekről és az MTMT-ről adott az oktató, kutató kollégák számára tájékoztatást.

Használóképzés

A Könyvtár munkatársai a Kari Könyvtárral együttműködve tartották meg a kutatómódszertan könyvtári óráit. 41 jelenléti előadást volt a könyvtár olvasótermében.

Bővült a könyvtári órák témája. A szakirodalom keresési technikák és lehetséges források mellett szó esik a helyes szakirodalom választásról, annak használatáról és hivatkozásáról is. Az így tartott órák nagyon népszerűek és a visszajelzések alapján hasznosak a hallgatók számára.

A tantárgyhoz kötődő órák mellett hivatkozáskészítő órákat és szakirodalmi kutatás előadásokat is tartottak a TDK és a mesterképzéses hallgatók számára, részben online módon.

Új felkérésként a szakdolgozati kurzust felvevő Turizmus – Vendéglátás szakos hallgatók számára könyvtári órák kerültek megrendezésre jelenléti és online formában. A tanszékekkel együttműködve bemutatásra kerültek a szakirodalom keresés módszerei és azok felhasználása.

A Könyvtár állományának alakulása

A Könyvtár könyvállományának gyarapodása közel felére esett vissza az előző évhez képest, ennek egyik oka a Mikes Program megszűnése. Másfelől a könyvtári állományleltár miatt kevesebb idő volt az ajándékba kapott könyvek feldolgozására. Dr. Puczkó László által felajánlott nagyobb adomány a 2024-es évben kerül a könyvtár állományába.

A könyvek harmada történt vásárlással, a többi ajándékként, vagy kötelezpéldányként került a könyvtárba.

A beszerzés módját tekintve a gyarapodás összetétele a következő:

Vétel:	97 db
Kötelezpéldány:	147 db
Ajándék:	64 db
Összesen:	308 db

Friss kötelező- és szakirodalmat vétel útján sikerült beszerezni. Az Országos Széchényi Könyvtártól kapott kötelezpéldányok túlnyomó része pedig helyismereti mű vagy útikalauz.

Tovább folytatódott a tanulmánygyűjtemények analitikus feltárása a jobb kereshetőség érdekében. Ebben az évben 265 analitika került feldolgozásra.

Az előfizetett folyóiratok száma nem változott számottevően az előző évhez képest. Az online előfizetett folyóiratok is feldolgozásra kerültek a katalógusban, kiadói egyeztetéssel pedig a szabadon elérhető turisztikai szakfolyóiratok cikkei is megjelentek tárgyszavazva az OPAC-ban, így növelve a szaktájékoztató hatékonyságát. 2023-ban 1534 cikk került a katalógusba, ahol lehetséges, az online elérés biztosításával.

Az idegennyelvű szakfolyóiratok többsége Q1-Q2 minősítéssel rendelkezik, elérhetők az Egyetem IP címein, vagy VPN hozzáféréssel kereshetők a kiadók honlapján vagy az adatbázisokban. Ezeknek a szakfolyóiratoknak a cikkeiből negyedévente tematikus cikkbibliográfia készült, amit megkaptak a Turizmus Tanszék oktatói, de szabadon elérhetők a könyvtár honlapján is.

A könyvtárban levő dokumentumok mellett fontos az online elérhető előfizetett és nyílt hozzáférésű tartalmak ajánlása, népszerűsítése. A honlapon való közvetett megjelenítés mellett, ahol van rá lehetőség, a könyvtári katalógusban is szerepelnek a művek.

Május és október között megtörtént a teljeskörű dokumentumleltár. Ez alatt az időszak alatt a szakkönyvtár állományába tartozó dokumentumok tételes ellenőrzés alá kerültek. Az ellenőrzés során felmerült hiány 30 db könyv volt, hiányuk a szabadpolcos tárolásnak és hozzáférésnek köszönhető és bőven alatta van a rendelet által meghatározott káló szintjének. A hiány a fenntartó által elfogadásra került, kivezetése megtörtént a dokumentum állományból. Az állományleltár során megtörtént az időlegesen megőrzött dokumentumok szűrése, a raktárak és a szabadpolcok rendezése a jobb elérhetőség érdekében. A válogatás során 215 darab időlegesen nyilvántartásba került dokumentum került törlésre, további dokumentumok pedig 2024-ben a tartós állományt fogják gazdagítani.

Könyvtárhasználat – szolgáltatások

Beiratkozás, könyvtárlátogatás

2023-ban tovább nőtt a regisztrált felhasználók száma (12%), különösen jó hír, hogy az új beiratkozók száma több, mint 30%-kal. A kölcsönzések száma sajnos tovább csökkentami elsősorban a felhasználói szokásoknak köszönhető.

A tavalyi statisztikai adathoz képest több mint felére csökkent a személyes használatok száma, de ez egyrészt az állományellenőrzés miatti nyári zárásnak, másrészt a látogatószám-ló hiányának köszönhető. A személyes használatok mérése ebben az évben a pultnál jelentkező olvasók alapján történt.

	2022	2023
Regisztrált használó	1803 fő	2048 fő
Új beiratkozók	130 fő	189 fő
Kölcsönzések száma	2704 db	2409 db

Kölcsönzés, dokumentumszolgáltatás, könyvtárközi kölcsönzés

A kutatók és a hallgatók a friss szakirodalmat keresik, ezek sok esetben online tartalmak. Ennek köszönhető, hogy a kölcsönzések száma tovább csökkent, a tavalyi számhoz képest 11%-kal. Ugyanakkor, elsősorban a témakutatások miatt egyre több a felhasználó, akiknek a szaktájékoztató során a nyomtatott könyvek és folyóiratcikkek mellett az online elérhető dokumentumokat is ajánlják. Lehetőségekhez mérten az online folyóiratok cikkei is feldolgozásra kerülnek a katalógusban, ami segíti a hatékony tájékoztatást.

Nagyon népszerű a hallgatók körében a „Foglalj könyvtárost” szolgáltatás, a 2023-as évben a jelentkezések száma meghaladta a 200-at. A könyvtári honlapon időpontok foglalhatók, téma, időpontra és helyszínre szűkítve. Az ily módon lefoglalt könyvtáros előre felkészül a hallgatóval való konzultációra, majd általában ½-1 órát foglalkozik vele. Az olvasók igénylik a személyes segítséget, ez látható a foglalások nagy számán is. A meghirdetett időpontok nagyon gyorsan betelnek, még az oktatási szünetekben is.

A könyvtárközi kölcsönzés száma hasonló az előző évihez, összetétele változott kissé, tovább nőtt a könyvtártól kért dokumentum, az olvasók más könyvtárból való kölcsönzést pedig kevésbé igényelték.

Honlap, OPAC, online szolgáltatások

2023-ban beüzemelésre került a könyvtár új online katalógusa, ami amellett, hogy biztonságosabb technológiát és környezetet biztosít, újabb szolgáltatásokat is nyújt a felhasználóknak. A kölcsönzési történet, hosszabbítás, előjegyzés, foglalás mellett lehetőség van könyvajánlásra, témafigyelés beállítására, saját polc kialakítására. Az OPAC keresőfelületen egy-egy dokumentum találati listáján lehetőség van kapcsolódni az online eléréshez, vagy a Google könyvek, a Moly.hu vagy MEK ide tartozó adatlapjához is.

A Könyvtár honlapján, Facebook oldalán és a BGE kari oldalán folyamatosan hírt adott az aktuális szolgáltatásokról, segítette a felhasználók információhoz jutását. Havi rendszerességgel szolgáltatotta az oktatók/kutatók számára a kért témákhoz kapcsolódó témafigyeléseket, emailben, az adott cikkek, tanulmányok szkennelésével.

2023-ban tovább bővült a honlapon a „Tudástár”, melynek az online szolgáltatásokban, a szaktájékoztatóban nagy szerepe volt. A honlapon elérhető tartalmak mellett jellemző volt az OPAC használata a hozzátartozó funkciókkal, elsősorban az előjegyzés, foglalás, polcra készítés volt népszerű. A távhasználatok száma az új szolgáltatások ellenére csökkent ebben az évben (18%), aminek oka lehet az új OPAC beüzemelésével járó többszöri, rövidebb, hosszabb leállítás.

A könyvtári honlapon továbbra is elérhető szolgáltatás a „Foglalj könyvtárost”, ami témakutatás, adatbázis használat és hivatkozáskészítés témakörökben, adott helyszínen és időpontban a kiválasztott könyvtáros segítségével segíti a beiratkozott olvasó kutatómunkáját.

A jelenléti használatok mellett több online bemutatóra is sor került a kutatók, a szakkollégisták, TDK-zók és mesterképzéses hallgatók számára.

A szaktájékoztatók során bemutatásra kerültek az előfizetett adatbázisok és a szabadon elérhető adatbázisok is. A kollégák minden esetben felhívták a figyelmet a hivatkozás fontosságára, segítették a Harvard módszer alkalmazását.

Infrastruktúra

2023-ban a munkatársak laptopot kaptak a hatékonyabb munkavégzéshez. A pultban továbbra is a munkaállomások használatosak a zökkenőmentes szolgáltatás érdekében.

Nyáron megvalósult a rég várt WiFi fejlesztés, a könyvtár egész területén használhatóvá vált.

Az olvasói számítógépek meglehetősen elavultak (kb. 15 évesek), az olvasók egy része inkább a saját eszközét használja.

Humánerőforrás

A Könyvtár állandó munkatársainak száma 2023-ban 2 fő. A Kari Könyvtár kollégája, Balogh Dóra heti 2 alkalommal segíti a munkájukat.

A továbbképzéseken való részvétel, szabadság kiadása, betegállomány miatti helyettesítés csak a Kari Könyvtár segítségével oldható meg.

A munkatársak helyettesítése, pótlása, szolgáltatási helyszín biztosítása miatt sok esetben közös szakmai munka alakult ki a Kari Könyvtárral. A munkakörök és feladatok megosztásához a két könyvtár munkatársai workshopot tartottak, ahol kialakultak és rögzítésre kerültek a könyvtári munkafolyamatok. Ennek alapján elkészültek a kollégák részletes munkaköri utasításai. Ez a munka hasznosítható volt a könyvtári hálózat minőségfejlesztési projektjében is.

Gazdálkodás

2023-ban a könyv beszerzésre fordított összeg a könyvgyarapodás értékének mintegy felét tette ki. A gyarapodás értékének másik része elsősorban a kötelempéldányoknak köszönhető. A folyóiratokra fordított összeg megegyezik az előző évével, amit a lemondott vagy megszűnt folyóiratok és az árfolyamváltozások okoztak.

A Könyvtár saját bevétele 15%-kal nőtt az előző évihez képest. A tagsági díjak összege hasonlóképpen alakult, mint 2022-ben, nagyobb növekedés a nyomtatás/fénymásolásnál látható: sok olvasó annak ellenére fénymásolja vagy nyomtatja a szakfolyóiratok cikkeit, hogy az pdf formátumban is elérhető. Az éves bevétel értéke 278.330 Ft volt.

Társadalmi Felelősségvállalás

A Könyvtár 2004 óta fogadja a Bárczi Gusztáv Készségfejlesztő Iskola tanulóit, akik a Munkahelyi Gyakorlat Programban vesznek részt. Az értelmi sérült tanulók iskolaidőben hetente egy délelőtti látogatják a Könyvtárat, ahol felkészülnek a társadalmi és munkahelyi elvárásokra. Különböző egyszerű

munkákat teljesítenek, mint például a hajtogatás, ragasztás, sorrendbe rakás stb. A Könyvtár munkatársai a tanulók számára feladatokkal készülnek és mindig jó kapcsolatot építenek ki velük.

Nehézségek

A Könyvtár működésében elsődleges nehézség a létszámhiány, ami sok esetben az állomány feldolgozás és a kutatókat támogató szolgáltatások lassulását, a könyvtári rendezvények esetleges elmaradását jelenti.

Betegállomány, szabadság vagy továbbképzés esetén a Könyvtár működése csak a Kari Könyvtár segítségével lehetséges!

Budapest, 2024. február 7.

Bakonyi Andrea
könyvtárvezető